

Het Evangelie Naar Mattheüs

Bijbelvertaling uit: Weerd, De Verklaring van Mattheüs

Aflevering 5: Mattheüs 5:1-22

Algemene Inleiding op Mattheüs 5, 6 en 7

De Weg naar het Messiaanse Rijk

Deze hoofdstukken staan bekend als de Bergrede en/of de Zaligsprekingen. Jezus spreekt daarin over het Messiaanse Rijk en de weg ernaar toe. Belangrijkste voorwaarde voor het Joodse volk is: bekeert u! Dat was nieuw, want gehoorzaamheid aan de Sinaïtische Wet (de oude bedeling) is in de praktijk een **uiterlijke** wilsbeschikking, doen wat de Wet eist, ongeacht wat de persoon zelf denkt. Echter de Tien Regels van Jezus spreken van een keuze met het hart. Dat nieuwe én veel hogere niveau kan niet bereikt worden door gehoorzaamheid alleen. Die vereist een bekering, iets wat Paulus *de besnijdenis van het hart* noemt. Hij zegt tot de Joden die de Wet willen vervullen (Romeinen 2:29 NBV21):

Jood zijn is iets innerlijks en de besnijdenis is die van het hart. Het is het werk van de Geest, niet van een geschreven regel. En de lof die men ermee oogst, komt niet van mensen maar van God.

Een dergelijke verandering in gevoelen en denken is niet op commando op te wekken. Dat vereist een geestelijke herscholing. Daartoe is een lange weg van inspanning nodig om die te bereiken. Bekering alleen is dus niet voldoende. Die kan zeker tot een radicale verandering leiden, maar bevrijdt de gelovige niet van alle kwalijke invloeden van zijn oude leven. Om die doelstelling te bereiken is training nodig – een intensief proces van afleren en aanleren om zo in heiligheid op te klimmen.

Mattheüs 5-7: Een Raadselachtige Perikoop?

Nu zullen veel theologen voorgaande conclusie niet delen. Want de betekenis en doelstelling van Mattheüs 5-7 is voor velen een raadsel. De een spreekt over (veel te) hoge individuele idealen. Een ander over een spoorboekje naar de Zaligheid, hoewel in aardse termen en dan bedoelt men een hemels doel die in aardse begrippen wordt omschreven (een nogal ongelukkige formulering). Een derde beschouwt Mattheüs 5-7 als een verzameling ethische spreken van gering belang die door verschillende ‘redactors’ (schrijvers) bijeen zijn gebracht (dus een soort irreëel politiek manifest). Een vierde spreekt van een beschrijving van Utopia – een wegwijzer naar een onbereikbare ideële samenleving. Een vijfde ziet hier de sleutel tot de triomf van de christelijke kerk op aarde.

Al die variërende meningen hebben zich qua volume een dominerende plaats verworven in commentaren over Mattheüs 5. Vaak is sprake van langdradige opsomming van meningen die vele pagina’s tekst beslaan, zonder tot een redelijk gefundeerde conclusie te komen. Daarmee willen wij de lezer niet vermoeien, want het leidt tot niets. In dit boek richten we ons primair op de Griekse grondtekst; op de woorden die Jezus zelf gesproken heeft. Daar hebben we veel studietijd in gestoken en dat heeft licht verschaft.

Voor Joden én Voor Mensen op Zoek naar God

Zoals hiervoor gezegd, is Mattheüs 5-7 primair *op de weg naar en de verwezenlijking van het Messiaanse Rijk gericht* – een Joods ideaal dus. Dat wil niet zeggen dat deze hoofdstukken geen waarde voor de hedendaagse christen hebben. Integendeel, ze zijn bestemd voor **mensen die op zoek zijn naar de hoge God** en dat heeft een universele strekking. Maar ook in dat kader geldt: *Eerst de Jood en dan de Griek*¹⁾, dus dienen we de woorden van Jezus primair exclusief aan het volk Israël/Joden te verbinden en pas later (toen de Joden Jezus Christus hadden afgewezen) van toepassing te verklaren op de Gemeente van Christus.

Voor Israël spreekt de Bergrede over de weg naar én de verwezenlijking van het Messiaanse Rijk; het Godsrijk waarvan Jezus Christus Koning zal worden. Voor de Gemeente is dat de weg naar de Zaligheid, het hemels Vaderland waar Jezus ons woning bereidt (Johannes 14:2). In beide gevallen voorziet de Bergrede de ‘gelovige op weg’ van regels ten leven, waardoor hij/zij het smalle pad naar een goddelijke toekomst kan gaan. In beide gevallen spreekt de Bergrede ook van hoge idealen die in ‘aardse sferen’ **niet**

te verwezenlijken zijn. Ze schilderen dan ook een panorama van wat eens komen gaat, dus van een ideale samenleving.

¹⁾ Daarmee worden alle mensen behalve de Joden of Israëlieten bedoeld (Romeinen 2:9-10).

Mattheüs 5:1-12 Tien Leefregels

Jezus roept op tot een groot ethisch reveil en geeft daarvoor **Tien Leefregels**. Hij spreekt tot Zijn discipelen, maar over hun hoofden heen tot de menigte mensen die zich aan de voet van de berg (vers 1) verzameld heeft. Dat zijn Joden en daar is de prediking van Jezus op gericht. Want heidenen (niet-Joden) zijn nog niet aan de beurt. Mattheüs 10:5-6 (NBV21) is daar heel duidelijk in:

⁵ *Dit waren de twaalf die Jezus uitzond, en Hij gaf hun de volgende instructies: 'Neem niet de weg naar de heidenen en ga geen Samaritaanse stad binnen. ⁶ Ga liever op zoek naar de verloren schapen van het volk van Israël ⁷ en verkondig hun dat het koninkrijk van de hemel nabij is.*

Vers 1 ***Het drong tot Jezus door hoe groot de mensenmassa was geworden. Hij klom daarom bovenop een berg die daar was en installeerde Zich daar.***

Vers 2 ***Zijn discipelen kwamen naar Hem toe en toen begon Hij Zijn betoog. Hij onderwees hen met de volgende uitspraken:***

De vele genezingen en het gerucht dat Jezus de Messias is, heeft een menigte op de been gebracht. Die mensen dringen op en dwingen Jezus een berg op te lopen, waar hij begint te spreken. De discipelen gaan verwachtingsvol op de grond zitten om de beroemde Rabbi aan te horen. Dan begint Jezus Zijn toespraak.

Vers 3 ***Gezegend zijn allen die nederig van geest zijn, want in hen is het ware Hemelse Koninkrijk.***

De uitdrukking ***nederig van geest*** duidt op een mens die uit liefde openstaat voor de ander; dus sociaal is en vriendelijk van aard. Sommigen vinden het vreemd dat die eerste regel niet aan God is gewijd. Onjuist; **Alle** regels zijn namelijk op de liefde tot **God** gebaseerd. Zijn Naam is niet vergeten maar klinkt **tienmaal door in de tekst zelf**.

Vers 4 ***Gezegend zijn zij die op de juiste wijze treuren, want zij zullen bemoedigd worden.***

Degenen die ***op de juiste wijze treuren*** (2^e regel) hebben oog voor de Goddelijke doelstellingen – dus de Raad Gods. Dat zijn Joden die beseffen wat hun volk weggooide toen het Sinaitische Verbond verbroken werd – zij treuren over die breuk omdat God zo diep gekwetst werd. Jezus duidt met ***gezegend zijn zij*** dus op de getrouwen onder Gods volk en als zodanig vormen zij de kern van een toekomstig gelovig Israël.

Vers 5 ***Gezegend zijn zij die billijkheid nastreven, want zij zullen hun toegewezen land op aarde ontvangen.***

De 3^e leefregel maakt duidelijk waar Jezus op aanstuurt. Hij noemt voorwaarden voor een maatschappij die gefundeerd is naastenliefde; een wereld waarin de Sjalom van God tot wording komt. Want het begrip ***billijkheid*** stijgt ver boven de Wet uit. Het houdt rekening met personen en omstandigheden. Zo zal iemand met een scherp verstand of een hoge positie anders geoordeeld worden als iemand die wat minder slim is. Aan de eerste worden hoge eisen gesteld, voor de tweede is mildheid en begrip het leidmotief. Het ***toegewezen land*** in het Messiaanse Rijk wordt gedetailleerd beschreven in Ezechiël 47:13-23.

Vers 6 ***Gezegend zijn zij die hongeren en dorsten naar ware gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.***

De 4^e regel spreekt over een diep verlangen naar ***gerechtigheid***. Die gezindheid is alleen hen gegeven die in liefde tot de hoge God en de naaste leven. Die hoog ethische instelling is de eindfase van het leertraject onder de Tien Leefregels van Jezus. Vandaar dat de beloning ***verzadigd worden*** is – gevuld worden met het goede dat de God in het Messiaanse Rijk zal schenken.

De gelovige van nu weet dat Jezus werd afgewezen en daarmee het Messiaanse Rijk. Daarom stichtte Hij Zijn Gemeente. Toch blijven de Tien Leefregels van Jezus staan – ze zijn ook voor ons. Want de Zaligheid wordt verworven door hen die in Christus zijn – ook zij dorsten naar gerechtigheid. Dat leefwijze leidt tot een toenemende vervreemding van de wereld. Toenemend?... jazer, want het verlangen naar ***ware gerechtigheid*** zet de gelovige apart – vreemdeling in een vreemd land. De oefening van de Tien Leefregels van Jezus verbreedt de kloof tussen de gelovige en de wereld waarin hij of zij leeft. Zelfs de aartsvaders (Abraham, Izak en Jakob) – die geloofden terwijl ze veel minder wisten (ze hadden geen Bijbel) – ervoeren

die vervreemding. Hebréeën 11:9-13 (NBV21) getuigt daarover:

¹³ *Zij allen zijn in geloof gestorven; wat hun beloofd was hebben ze geen werkelijkheid zien worden, ze hebben slechts een glimp ervan begroet en ze zeiden van zichzelf dat zij op aarde leefden als vreemdelingen en gasten.* ¹⁴ *Door zo te spreken lieten ze blijken op doorreis te zijn naar een vaderland.* ¹⁵ *En daarmee bedoelden ze niet het vaderland waaruit ze weggetrokken waren, anders waren ze daar-heen wel teruggekeerd.* ¹⁶ *Nee, ze keken reikhalzend uit naar een beter vaderland: het hemelse. Daarom schaamt God zich er niet voor hun God genoemd te worden en heeft Hij voor hen een stad gereedgemaakt.* We ervaren die vervreemding door een langzaam toenemende afkeer van wat niet deugt. Voor mijzelf uit zich dat in afkeer van geweld op televisie, zoals in harde actiefilms (die ik vroeger heel spannend vond) en van Godslastering. Schone schijn staat me steeds meer tegen. Ook groeit in mij een welwillendheid om de daden van anderen positief te bezien (ook al wordt dat vaak beschaamd). Welnu... vult zelf maar in.

Vers 7 ***Gezegend zijn alle barmhartigen, want zij zullen zelf Goddelijk erbarmen ervaren.***

In die tijd waren er veel armen en hen moet barmhartigheid bewezen worden (5^e regel). Vallen vluchtelingen daar ook onder? Jazeker, mits ze op uw pad komen of de Heilige Geest dat verlangen opwekt. De beloning voor die barmhartigheid is: ***Goddelijke erbarmen***. Dat is een synoniem van genade en die genade leidt tot het Messiaanse Rijk. Nu dit rijk er niet is gekomen, geldt dit ***Goddelijk erbarmen*** ook de Gemeente, want die wordt geëvacueerd voordat de Antichrist komt. Dus hoeft ze het oordeel van de Grote Verdrukking niet te ondergaan. En die Gemeente gaat – samen met hen die in Christus gestorven zijn – naar het Vaderhuis, waar Jezus ons woning bereidt (Johannes 14:2-3). Uit onszelf hebben wij daar geen recht op. In Jezus Christus wel. Dat noemt Jezus ***erbarmen ervaren*** – *Genade, zo oneindig groot, ver boven mijn verstand.*

Vers 8 ***Gezegend zijn zij die blijvend rein van hart zijn, want zij zullen de hoge God zelf mogen aanschouwen.***

6^e leefregel: Mensen kunnen God niet zien – een mens zou sterven ¹⁾. Jezus duidt dus op de Zaligheid na het Messiaanse Rijk. Want aan het einde van dat Rijk gaan zij die ***rein van hart*** gebleven zijn over naar de Zaligheid. Dan verwisselt een gelovige het vergankelijke voor het onvergankelijke – wordt dus met een rein geestelijk lichaam bekleed (1 Korintiërs 15:50-55) en kan dan de hoge God ***zelf aanschouwen***. Deze regel geldt ook voor ons. Want als we ons geloof vasthouden (***blijvend rein van hart zijn***), wenkt de Zaligheid en zullen ook wij ***de hoge God zelf mogen aanschouwen***. (¹⁾ Exodus 33:20 / 1 Timoteüs 6:16 / 1 Johannes 4:12)

Vers 9 ***Gezegend zijn zij die ware vrede stichten, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.***

De 7^e regel spreekt over Sjalom – dat is ***ware vrede***. Dat duidt niet alleen op vrede sluiten tussen strijdende partijen. Ten diepste brengt een ‘sjalom-stichter’ vrede, harmonie en balans en is hij of zij de katalysator daarvan. Dat betreft mensen die positivisme en welwillendheid uitstralen en dat in Jezus’ naam in praktijk brengen.

Vers 10 ***Gezegend zijn zij die om de gerechtigheid vervolgd worden, want in hen is het ware Hemelse Koninkrijk.***

Regel 8: ***Gerechtigheid*** roept altijd weerstand op. Dat ondervond Johannes de Doper en het kostte hem zijn leven. Dat ondervond ook Jezus Christus en daarom werd Hij gekruisigd. Na Hem ondergingen apostelen en gelovigen hetzelfde lot. Martelaren worden ze genoemd. Kan een mens vreselijke martelingen verdragen zonder te bezwijken? Eigenlijk niet, toch gebeurde dat want in die gelovigen waren de zaden van ***het ware hemelse Koninkrijk*** geplant. Zo stegen zij boven zichzelf uit. Ook heden worden mensen om het geloof vervolgd en gedood. Met verbazing zien westerse christenen hun standvastigheid. Is dat verwonderlijk? In onze ogen wel, maar niet voor God, want in hen zijn de zaden van ***het ware Hemelse Koninkrijk*** geplant. Zij stijgen boven zichzelf uit in de rotsvaste zekerheid van hun geloof en verwerven zo de Zaligheid.

Vers 11 ***Gezegend bent u als men u smaadt, vervolgt en allerlei leugenachtig kwaad tegen u beraamt, omwille van Mij.***

De 9^e leefregel spreekt over het dagelijks leven in de tijd van Jezus. Want de discipelen van Jezus werden aanvankelijk niet vervolgd. Ze werden wel gesmaad, vooral door geloofsgenoten die de dogma’s van de Farizeeën en Schriftgeleerden aanhingen.

Velen zullen deze tekst betrekken op eigen nare ervaringen, vooral binnen de kerk – geloofsgenoten. Toch moeten we daar voorzichtig mee zijn. Verschil van mening – die vaak in ruzie ontaardt in een kerk – is geen excuus voor splijtende verdeeldheid. Geschillen horen we aan de oudsten voor te leggen. Zij hebben in de Naam van Jezus Christus het laatste woord. Zij dienen dus een bindende uitspraak te doen die in eenheid van gemoed door de kerkleiders aanvaard moet worden. Het is triest dat veel kerkleden het gezag van ouderlingen niet meer erkennen. Dat leidt tot partijvorming en wrokkige relaties. Anderzijds durven maar weinig kerkenraden leiderschap te aanvaarden en uit te oefenen.

Vers 12a **Reik uit naar God en gij zult u verheugen vanwege een rijke beloning in de hoge hemel.**

Dit is geen conclusie waarin de negen leefregels worden samengevat. Het is de 10^e leefregel.

Reik uit naar God vertegenwoordigt geen uitbundige vreugde zoals velen vertalen – dat betekent het woord *chairō* niet. Het heeft de betekenis van ‘reiken naar de hoge God’ die als balsem op de ziel uitwerkt in moeilijke tijden. Dat gaat samen met een vast vertrouwen in God Die recht zal doen aan gelovigen, met als horizon een **rijke beloning in de hoge hemel**.

Velen zeggen: ‘makkelijk praten als je in de ellende zit’? Neen, het **reiken naar** leidt tot innerlijke zekerheid **door** de hoge God. Want dan beseft de gelovige dat hij/zij door God (de Heilige Geest) gedragen wordt. Het is een geluksgevoel die een diepe vreugde opwekt en tot troost en volharding leidt.

Vers 12b **Evenzo hebben ze de hoge profeten vervolgd die vóór u geweest zijn.**

De Tien Leefregels van Jezus sluiten met een trieste verzuchting. Die spiegelt de teloorgang van het oude verbond, omdat Gods woord (de profeten) niet gehoorzaamd werd. Lucas 13:34 (NBV21) bevestigt dat:

Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt wie tot u gezonden zijn, hoe dikwijls heb Ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens onder haar vleugels, en gij hebt niet gewild.

Mattheüs 5:13-16 Evangelieverkondiging onder de Joden

De volgende stap is de verbreiding van het Evangelie. De boodschap van **het ware Hemelse Koninkrijk** (vers 10) moet verkondigd worden. Die aansporing geldt ook de christen van nu. Geen enkele opwekkingsbeweging is ooit ontstaan uit een landelijke campagne. Ze begonnen **zomaar ergens**, in eenvoud, gevoed door nieuw geloofselan. Er kwamen geen grote woorden aan te pas, maar oprechte verdriet omdat de band met de hoge God vervaagd was. Dat is **omhoog reiken naar God om erbarmen**. In die gezindheid begon men **in de naaste omgeving** liefde uit te dragen. Zieken werden verpleegd, armen liefderijk verzorgd, de omgeving van straatvuil ontdaan. Zo werd de gezindheid van Christus zichtbaar en dat wekte verlangen naar God op in ongelovige harten. Evangelie is geen koopwaar. Je kunt de weg der Zaligheid niet aanbieden. Die moet gezocht worden. Ware gelovigen **en hun daden** zijn dan de wegwijzers en daar gaan ze verzen 13-16 over.

Vers 13a **U bent het ware zout op aarde.**

Jezus spreekt via Zijn discipelen tot Zijn volgelingen. Zij vormen de kern van een opwekkingsbeweging onder de Joden – dat is de doelstelling. **Het had kúnnen gebeuren!** Als Jezus zegt: **U bent het ware zout**, dan is de doelstelling dat heel Zijn volk het **ware zout** moet worden, opdat de wereld zal zien wat de ‘gezindheid in Christus’ uitwerkt en alle volken het Messiaanse heil zullen omarmen.

Vers 13b **Als nu dat zout zijn invloed verliest, door wie zal de aarde dan gezouten worden? Niemand zal nog langer die macht hebben.**

Jezus waarschuwt Hem niet af te wijzen, maar dat gebeurde **wél**. Was het **ware zout** toen verdwenen? Neen, er bleven gelovige Joden over, echter te weinig voor een nationale bekering – het **zout** verloor **zijn invloed** en de ‘Jezus-beweging’ zakte in. Daarom koos God een nieuw volk: de Gemeente van Christus.

Vers 13c **Zal het niet weggedaan worden en door de mensen veracht?**

Dat gebeurde inderdaad. Want na de twee Joodse oorlogen, in AD 66-70 en 132-136, waren er in Kanaän nauwelijks nog Joden over en was dit volk gedegradeerd tot een verachte minderheid in het Romeinse Rijk.

Vers 14 **U bent het ware licht van deze wereld. Een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen zijn.**

Als Jezus spreekt is Zijn oproep tot bekering nog een reëel toekomstbeeld. In prachtige bewoordingen legt

Jezus uit hoe een opwekkingsbeweging uitwerkt. Dan promoveren de gelovigen tot **het ware licht van deze wereld**. Je ziet het aan de daden; **een stad die op een berg ligt, kan niet verborgen** blijven.

Vers 15 **Noch steekt men een lamp aan en zet die onder een korenmaat, maar plaatst die op haar eigen kandelaar en zo schijnt de lamp voor allen die in het huis zijn.**

Weer een prachtige vergelijking. De **lamp** duidt de gelovigen. **Haar eigen kandelaar** is de opwekkingsbeweging – die moet immers tot een organisatie omgesmeed worden. Het **huis** duidt op Judea en Galilea.

Vers 16 **Laat zo een ontdekkend licht op de mensen schijnen, opdat zij al uw goede werken opmerken ter verheerlijking van uw hoge Vader die in de hoge hemel is.**

Jezus doet hier een duidelijk uitspraak over goede werken en in Jakobus 2:14-18 wordt die bevestigd. Protestantenvormen hebben niet zoveel met **goede werken** en leggen nadruk op de genade. Jezus logenstraft dat en zegt dat het één niet zonder de ander kán. In dat opzicht hebben Rooms-katholieke broeders en zusters Hem beter begrepen.

Mattheüs 5:17-20 Onderwijzing van de Thora in het Messiaanse Rijk

Vers 17 **Meen niet dat Ik ben gekomen om de Wet en de hoge profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen maar om ze te vervullen.**

Deze, voor velen merkwaardige stelling, wordt slecht begrepen. De Wet werd aan het volk Israël gegeven om een Godsrijk te doen ontstaan. De bedoeling was dat dit Rijk de omringende volken zou ‘verlichten’ – **het ware licht van deze wereld** (vers 14). Dan zouden die volken, gezien hebbende dat het houden van de Wet een volk tot welvaart en geluk opstuwt, Jahweh ook gezocht hebben en zo zouden ook zij een **licht** geworden zijn. Het tegendeel gebeurde; Israël keerde zich tot de afgoden en brak het Sinaïtische verbond. Dat betekent echter niet dat de Wet zijn kracht verloren heeft. Wel dat de handen van mensen te klein zijn om de Sinaïtische Wet te kunnen houden. Daarom moest er een Middelaar komen die de mens bij de hand neemt en langs klippen loodst die wijzelf niet **kunnen** ontwijken en dat is Jezus Christus! Met Hem worden de rauwe kantjes van de Wet bedekt. Want aan de eis om de Wet in volheid te vervullen – wat we niet kunnen (Handelingen 15:10) – wordt voldaan in en door Jezus Christus. Hij verzoent de zonde voor ons. Kan dat dan volgens de Goddelijke Wet? Jazeker en dat noemen we **het Losserschap**. Voorwaarde is dat we één worden met Christus en dan liften we mee in zijn overwinning.

In Mattheüs 5 wordt die overwinning de Joden aangeboden (*eerst de Jood en dan de Griek* – Romeinen 1:16 NBG). Echter zij hebben Jezus afgewezen en moeten daarom de weg van de Wet gaan. Die weg is heel zwaar, omdat die heden buiten de bescherming van het Godsrijk valt (zoals onder koning David wel het geval was). Die bescherming verviel toen het Sinaïtische Verbond verbroken werd. Satan, die Israël haat, kreeg daarmee vrij spel zoals de geschiedenis bij herhaling bewezen heeft.

Jezus kwam om **de Wet en de hoge profeten te vervullen**. Want die hebben ten doel een weg tot God te openen. In Jezus’ kruisdood en opstanding wordt die doelstelling bereikt, gaat de poort naar de hemel open. Toen de Joden Christus afwezen, koos Jezus een nieuw volk: de Gemeente. Daarin zijn we één lichaam met Hem en dat Lichaam heeft de zonde reeds verzoend en komt niet in het oordeel, want **wij zijn van Hem**.

Vers 18 **Voorwaar, voorwaar Ik zeg u: Totdat de hemel en de aarde verdwenen zijn, zal geen enkele letter of leesteken van de Wet tenietgedaan worden tot het zover is dat alles is geschied.**

Dit is een volstrekt logische conclusie. God kan een Wet, die eens door Hem is ingesteld, niet herroepen. Die daad zou indruisen tegen Zijn rechtvaardigheid – een erkenning zijn dat die Wet niet deugt – en dat is onmogelijk. Met die stelling is gezegd dat de hoge God zijn eigen wetten gehoorzaamt **én** dat Hij daarom volstrekt betrouwbaar is. Anders gezegd: *De hoge God is Zichzelf tot wet*. Het is immers onderdeel van Zijn Almacht. Hoe zou Hij Die verleden, heden en toekomst in Zijn hand houdt, zich kunnen vergissen? Daarom blijft de Sinaïtische Wet van kracht voor Joden die niet in Christus zijn (Galaten 2:15-16 en 3:19, 24). Wie wel in Christus is, wordt onderdeel van Zijn lichaam – de Gemeente. Dat is geen ontkrachting van de wet. Jezus claimt op **het recht van lossing** uit **diezelfde Wet**. Daarom kon Hij de schuld voor ons betalen.

Vers 19 **Wie desondanks één van deze hoge geboden ontbonden zal hebben – zelfs de geringste – en mensen daarin onderwijst, zal als minste in het hoge Hemelse Koninkrijk beschouwd worden. Echter wie ze naar beste weten onderhoudt en onderwijst, zal in hoog aanzien staan in het hoge hemelse Koninkrijk.**

De Sinaïtische Wet blijft dus zijn waarde houden en mag op geen enkele wijze aangepast worden, tenzij iemand zich bij Jezus Christus aansluit. Dan doet zijn persoonlijke keuze en het Losserschap haar/hem tot het Lichaam van Christus toetreden. Echter, Jezus spreekt hier tot Joden en in dat stadium is de Gemeente nog een geheimenis, dus niet van toepassing. Doch overtreding wordt coulant behandeld. Joodse leeraars die anderen onderwijzen dat de Sinaïtische wet niet meer geldt, worden mild gestraft. Hun Zaligheid is niet in het geding, hun rangorde in het Messiaanse Rijk wel ¹⁾. Deze overtreding zal daar aan hen blijven kleven.

¹⁾ Indirect is dit een van de vele bewijzen dat Jezus over het Messiaanse Rijk spreekt, want is de Zaligheid nemen we geen gevolgen van persoonlijke zonden mee. In het Messiaanse Rijk wel.

Vers 20 **Ik zeg u daarom: Tenzij uw eigen gerechtigheid overvloediger is dan die van de Schriftgeleerden en Farizeeën, zult u het ware hemelse Koninkrijk beslist niet binnengaan.**

Het volgen van de Wet (**uw eigen gerechtigheid**) is geen oplossing, zoals de **Schriftgeleerden en Farizeeën** leren. Jezus zegt: **Kom tot inkeer** (Mattheüs 4:17) om zo het **ware hemelse Koninkrijk** op te verwerven.

Mattheüs 5:21-37 Toepassing van de Thora in het Messiaanse Rijk

Hiervóór is de basis gelegd voor een nieuwe samenleving die gegrond is op de Nieuwtestamentisch Wet. De komende verzen geven daar een praktische invulling aan. Jezus legt zijn toehoorders uit: Zo werkt het!

Vers 21 **U hebt gehoord dat tot de vaderen gezegd is: Gij zult niet doden. En: Wie nu toch moordt zal vervallen aan het Grote Oordeel.**

Vers 22 **Ik zeg u echter dat eenieder die zijn eigen broeder zonder reden tot toorn verwekt, wordt overgeleverd aan een bevoegde rechter. Wie dan toch nog zijn eigen broeder voor sukkel uitmaakt, zal aan de hoge Raad vervallen. Wie dan nog durft te beweren: gij dwaas, zal vervallen zijn aan het Verterend Vuur van het Gehenna.**

U hebt gehoord duidt op de dogmatiek van de Farizeeën en Schriftgeleerden. Daar wijkt Jezus vanaf en dat is een nogal heftige ingreep. Mocht Hij dat? Ja, als Rabbi met Semikhah had Hij het recht af te wijken van de heersende theologie, mits dat goed onderbouwd werd. Jezus onderwijst dat doodslag en moord niet op zichzelf staan. Dat het begint met iemand dwarszitten en zo erg sarren dat haar/hem een rode waas voor de ogen komt en zo geweld wordt opgewekt. Dit gedrag moet aan de **bevoegde rechter** gemeld worden en die zal de dader terechtwijzen en beboeten. De tweede uitspraak gaat een tree hoger. De dader luistert niet naar de rechter en blijft zondigen. Weer wordt dit de autoriteiten gemeld, maar nu wordt de zaak toegewezen aan een hogere rechtbank, de hoge Raad. Let op: In beide gevallen is geen sprake van berouw van de dader. De derde trap is bijzonder. De dader is iets voorzichtiger geworden. Hij toomt zich een beetje in (zegt: **gij dwaas**), maar zijn intentie is onveranderd. Hij heeft nog steeds geen berouw. Daarmee geeft hij blijk dat het kwaad in zijn hart leeft en niet te genezen is. Hij ontvangt de zwaarste straf: de dood in **het grote Vuur van het Gehenna**. Dat is het Goddelijk Vuur dat zowel het lichaam als de geest dood.

Het zal duidelijk zijn dat een situatie, zoals geschetst, toen niet bestond en ook nooit bestaan heeft. Jezus spreekt dan ook over het rechtssysteem in het Messiaanse Rijk en dat is on vervulde profetie. Daar worden primair niet alleen de excessen aangepakt, diefstal, moord, etc., maar de oorzaken die tot die zware zonden leiden! Het is een preventieve maatregel. Utopia? Nu nog wel. In het Messiaanse Rijk de Goddelijke maat. **Het grote Vuur van het Gehenna** - Jezus spreekt hier niet over de hel, maar suggereert een begrafenis als een onreine (of misdadiger) in het Dal van Hinnom (Gehenna). Dat was een vervloekte plaats en voor Joden synoniem met verloren gaan. Is dit de dood van de ziel? Ja dat is wel helder. Dat Jezus de metafoor van het Gehenna gebruikt om dat duidelijk te maken, heeft als oorzaak dat begrippen als hel in de Joodse theologie toen nauwelijks aanwezig waren. Jezus gebruikt dus een bekend voorbeeld – die verdoemenis duidde – om iets duidelijk te maken wat in de christelijke theologie tegenwoordig wel een bekend (echter fout) begrip is.

Wordt vervolgd.

Dit is een uittreksel van de Verklaring van Mattheüs door Gert A. van de Weerd. Daar wordt de grondtekst diepgaand verantwoord.

Copyright: Gert A. van de Weerd; PMI Boeken BV.